



# آموزش کامل FTP و پورت ۲۱: مفاهیم، دستورات و ابزارهای کاربردی

## مقدمه

پروتکل انتقال فایل یا [FTP](#) (مخفف File Transfer Protocol) یکی از قدیمی‌ترین و پرکاربردترین ابزارها برای انتقال فایل بین کلاینت و سرور در بستر شبکه است. این پروتکل از پورت ۲۱ برای ارتباط استفاده می‌کند و در بسیاری از کاربردهای مدیریت سرور، بارگذاری یا دریافت فایل نقش کلیدی دارد.

در این مقاله، با ساختار [FTP](#)، نحوه اتصال به سرور، دستورات مهم در محیط Command Prompt و همچنین نرم‌افزارهای گرافیکی مربوط به آن آشنا می‌شوید.

## □ پورت ۲۱ چیست و چه کاربردی دارد؟

پورت ۲۱ پورت پیش‌فرض برای پروتکل [FTP](#) است. این پروتکل به منظور انتقال فایل‌ها میان کلاینت و سرور طراحی شده و از قدیمی‌ترین ابزارهای ارتباطی در شبکه‌های کامپیوتری محسوب می‌شود.

برای استفاده از [FTP](#) باید:

- سرور میزبان دارای سرویس FTP فعال باشد (FTP Server)
- کلاینت (کاربر) از طریق ابزارهای متنی یا گرافیکی به آن متصل شود (FTP Client)

## □ مفهوم Anonymous در اتصال FTP

در اتصال [FTP](#)، دو حالت دسترسی وجود دارد:

1. **با نام کاربری و رمز عبور مشخص:** دسترسی کامل برای خواندن، نوشتن، حذف یا تغییر فایل‌ها
2. **حالت ناشناس (Anonymous):** دسترسی فقط برای دریافت فایل‌ها (Download)

در حالت Anonymous، به جای وارد کردن نام کاربری واقعی، از کلمه‌ی anonymous استفاده می‌شود و برای رمز عبور نیز اغلب یک ایمیل آزمایشی کافی است.

مثال:



Username: anonymous  
Password: fake@example.com

---

## □ ساختار آدرس FTP

آدرس‌های FTP معمولاً به شکل زیر هستند:

ftp.domain.com

نمونه:

ftp.microsoft.com

ftp.geocities.com

---

## □ روش اتصال به FTP با استفاده از Command Prompt در ویندوز

در محیط CMD، دستور زیر را برای اتصال وارد کنید:

```
ftp ftp.somesite.com
```

سپس نام کاربری و رمز عبور را وارد کرده و به سرور متصل می‌شوید. در صورت موفقیت، می‌توانید دستورات متعددی را برای مدیریت فایل‌ها وارد کنید.

---

## □ دستورات مهم در محیط FTP

توضیح	دستور
نمایش لیست دستورات	help یا ?
مشاهده فایل‌ها و پوشه‌ها در سرور	ls یا dir
ورود به یک پوشه	chdir یا cd
ساخت پوشه	mkdir
حذف پوشه (در صورتی که خالی باشد)	rmdir
نمایش مسیر فعلی روی سرور	pwd
تغییر مسیر فعلی در سیستم کلاینت	lcd



توضیح	دستور
حذف فایل	delete
تغییر نام فایل	rename
آپلود یک فایل به سرور	put
آپلود چند فایل به سرور	mput
دانلود یک فایل از سرور	get
دانلود چند فایل از سرور	mget
تعیین نوع فایل برای انتقال	ascii / binary
قطع ارتباط فعلی	close / disconnect
خروج از محیط FTP	quit / bye

## □ تفاوت فایل‌های ASCII و Binary

- **ASCII:** فایل‌های متنی مانند .txt, .html, .php
- **Binary:** فایل‌های تصویری، صوتی، اجرایی یا فشرده مانند .jpg, .mp3, .exe, .zip

پیش از انتقال فایل، لازم است با دستور مناسب (ascii یا binary) نوع فایل را مشخص کنید تا انتقال به درستی انجام شود.

## □ نرم‌افزارهای گرافیکی برای FTP

اگر تمایلی به استفاده از محیط متنی ندارید، می‌توانید از نرم‌افزارهای زیر استفاده کنید:

- **FileZilla** (رایگان و متن‌باز)
- **WinSCP**
- **Cyberduck** (برای macOS و Windows)

این ابزارها رابط کاربری گرافیکی دارند و کار انتقال فایل را بسیار ساده‌تر می‌کنند.

## □ استفاده از مرورگر برای دسترسی به FTP

می‌توانید از مرورگرهای معمولی مانند Google Chrome یا Firefox برای اتصال به [FTP](#) استفاده کنید. کافی است



آدرس را در نوار مرورگر وارد کنید:

• حالت ناشناس:

/ftp://ftp.microsoft.com

• با نام کاربری:

/ftp://username@ftp.somesite.com

در ادامه مرورگر از شما رمز عبور می‌خواهد.

---

## نکات کلیدی امنیتی

- فعال بودن سرویس FTP روی سرور بدون حفاظت مناسب، می‌تواند منجر به دسترسی غیرمجاز شود.
- توصیه می‌شود در محیط‌های حرفه‌ای از نسخه‌های امن‌تر مانند **FTPS** یا **SFTP** استفاده شود.
- همیشه از رمز عبور قوی و دسترسی محدود استفاده کنید.

---

## پرسش‌های رایج درباره FTP

### ۱. آیا **FTP** هنوز هم کاربرد دارد؟

بله، به‌ویژه در توسعه وب، انتقال فایل‌های بک‌آپ، و مدیریت سرورهای هاست اشتراکی.

### ۲. تفاوت **FTP** با **SFTP** چیست؟

**SFTP** (Secure File Transfer Protocol) نسخه‌ای امن‌تر از **FTP** است که داده‌ها را رمزنگاری می‌کند و از پورت ۲۲ استفاده می‌کند.

### ۳. آیا می‌توان با **FTP** فایل‌هایی با حجم بالا منتقل کرد؟

بله، اما سرعت و پایداری به نوع اتصال اینترنت و تنظیمات سرور بستگی دارد.

### ۴. چه مشکلات امنیتی رایجی در **FTP** وجود دارد؟

اطلاعات ورود (Username / Password) به‌صورت متن ساده منتقل می‌شوند و قابل شنود (Sniffing) هستند، بنابراین استفاده از نسخه‌های رمزنگاری‌شده توصیه می‌شود.



## در پایان...

اگر به مدیریت سرور، طراحی وب یا انتقال فایل‌های حرفه‌ای علاقه‌مند هستید، تسلط بر پروتکل [FTP](#) یکی از ابزارهای ضروری شما خواهد بود. برای آموزش‌های بیشتر درباره امنیت شبکه، مدیریت سرور و آشنایی با سایر پروتکل‌های کاربردی، از شما دعوت می‌کنم به سایت ما سر بزنید:

□ [مشاهده آموزش‌های تخصصی در irlawyers.ir/tech](http://irlawyers.ir/tech)